GĦAD TERĠA' TQUM

B'tifkira tat-tielet anniversarju
ta' l-invażjoni tal-Polonja *

Hawn min waqa' w raġa' għall-ħajja,
Hawn min ċkien u raġa' kbir,
Kull min għandu qalb u ħila
Ma jibqax mitrud u lsir.

Dan jixhduh il-ġrajjiet tiegħek
Tul il-medda minn tas-snin;
Hemm id-demm ta' wliedek xhieda,
Hemm il-għożża tal-mejtin

Li, bla lewma, mingħajr kelma,
Laqgħu l-għadu b'ħafna qbid:
Farrku, kissru, qatlu w mietu,
F'ruħhom rieda tal-ħadid.

Ġew waqtiet il-ġmiel ta' blietek,
Kollha mżejna bl-ogħna djar,
Safa' ħerba taħt il-qilla
Tat-taqtigħ, il-ġlied, u n-nar.

Ġew waqtiet—waqtiet imwiegħra—
Sfajt titniehed fit-tiġrib·
Kollox mar: imħabba w ħniena,
Fik kien jaħkem it-taqlib.

'Ma jgħidulna: fuq dil-qerda
Erġajt bnejt kollox sabiħ,
Irfidt jeddek u fdejt ġieħek,
Dak il-ġieħ li mitt għalih.

U dak l-isem li serqulek,
Mill-ġdid ħadtu kif xtaqt int;
Bla mittiesef erġajt ksibtu
Kif kont tlabt, kif kont emmint.

Art sabiħa, art ta' ġrajja,
L-għajb itebbgħek la tħallix.
Żomm fuq ruħek, m'intx beżżiegħa,
M'intix ġiefja, le, mintix!

---

* Just as the dawn was breaking on September 1, a wave of German aeroplanes suddenly appeared above Katowice and discharged a hail of bombs on the half-wakened city.

Għamilt żmien kont tgħix fil-hena,
Kien fik għaxqa s-sliem tistgħall:
Int kont bieżla, fix-xogħol tħabrek,
U fil-ferħ il-qalb tinħall.

Resaq bniedem, "ħabib" tiegħek,
L'int kont tħobb u b'qalbek tqim,
Miegħu ftehmt li fis-sliem tgħixu,
Int kont fraħt b'dan il-ftehim.

'Ma, qarrieqi, f'daqqa waħda,
Minn "ħabib" sar għadu kbir;
Ma żammx kelmtu, kiser wegħdtu,
Bdiet ħajj'oħra ta' taqdir.

U ma' l-amar ġrew uliedek,
Fehma waħda, qalbenin:
Int għallimthom kif għal arthom
Il-mewt jilqgħu ferħanin.

Rebħu l-għadu kemm-il darba,
Żammewh bgħid għal bosta jiem,
Imma l-kotra fl-aħħar għelbet,
Ħassejt lejk riesaq it-tmiem.

Issa hemm qiegħda: mewt u ħerba,
Issa hemm qiegħda: ħsara w hemm
Il-barrani ħakkiem tiegħek,
'Ma b'daqshekk qatt ma tintemm.

Hawn min waqa' w raġa' għall-ħajja,
Hawn min ċkien u raġa' kbir,
Kull min għandu qalb u ħila,
Ma jibqax mitrud u lsir.

Tibża' xejn, għax qawwiet oħra
Qed jissieltu mħabba fik;
Għad, min rebħek, fl-art jitmiegħek,
Togħla w tikber iħallik.

Hu qarrieq: bil-qerq jistagħna;
Kelma jwiegħed: ma jżommhiex;
Hu ħalliel: u bosta seraq;
Art fir-riżq ma jaħmilhiex.

Għad imut: it-telfa tiegħu
Tagħti lilek ħaqq u rebħ.
Għax fejn tidħol l-Ingilterra
Hemm ħelsien u dawl u sebħ.

Dik art kbira, ibqa' magħha!
Dik nixxiegħa ta' kull ġieħ;
Minnha l-ħajja terġa' tħassel,
Tiftaħ toroq ta' mistrieħ.

Xi trid iżjed? Kbira w sbejħa
Mill-imwiet għad terġa' tqum,
Ma tibqax, kif int, imjassra,
Ma jibqax ġmielek mirdum.

Taħt ix-xemx li taf kull ġrajja,
Għad rebbieħa tqum maż-żmien,
Għax fejn hemm l-għaqda wis-saħħa
Hemm ir-rebħ, hemm il-ħelsien.

Ġużè Chetcuti

L-1 ta' Settembru, 1942.